

ФЕНОМЕН ШІСТДЕСЯТНИЦТВА ЯК ВИЯВ УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Галина Гучко

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000, Україна,
e-mail: kafedra_kultura@mail.ru*

Проаналізовано причини виникнення шістдесятництва як феномену української культури, його культурно-історичну специфіку та вплив на національно-духовне життя України. Виокремлено культурницьку діяльність Л. Костенко, В. Симоненка, В. Стуса, які привертали до себе увагу не лише талантом, а й мужньою громадянською позицією. Їх усіх об'єднувала небайдужість до болючих проблем, що постали перед суспільством у переломний час, та прагнення змінити на краще майбутнє України. Окреслено ідеї шістдесятництва: національна ідея, гідність, ідентичність, естетизм, історичне минуле України.

Ключові слова: шістдесятництво, культура, ідентичність, українська мова, література, традиції.

Парадоксально, але радянські репресії породили щире прагнення створити незалежну високу культуру, спрагли пошуки духовних та естетичних вартостей, невідомі більшості вільних країн. Аморальність офіційної політики виробила свої власні "моральні антитіла" – так пише про цілу епоху української культури англійський історик Норман Дейвіс [11, с. 1134]. Шістдесятництво – назва нової генерації (покоління) радянської та української інтелігенції, які увійшли у культуру в другій половині 50-х років, у період "хрущовської відлиги", що найповніше виявила себе в першій половині 1960-х років. Хрущовська лібералізація вивільнила творчу енергію віцїлілої інтелігенції старшого покоління. Водночас вона породила й нове покоління, що, за висловом поета Миколи Вінграновського, "наросли з малих, худеньких матерів в саду порубанім". Після десятиліть страшного нищення, шістдесятники – це свіжий вітер у світогляді української людини. З її очей спадає пелена офіційної пропаганди, вона боляче відчуває національну образу.

Актуальність дослідження феномену шістдесятництва зумовлене відродженням національно-духовного життя України. Література цього періоду названа другим національним відродженням після модерністської епохи 20-30-х років. Загальні ознаки "нової хвилі" – світоглядне звільнення митця з-під влади тоталітарної ідеології, утвердження гуманістичного світобачення, пробудження національної гідності, національної ідентифікації, відчуття неповторності сучасного буття, актуальність незаангажованого мистецтва, свобода творчості, культ естетики.

Мета статті – проаналізувати епоху шістдесятництва, коли постало чимало підпільних груп, які стимулювали реалізацію національної ідеї мирним шляхом. Шістдесятники активною громадською діяльністю намагалися відроджувати національну свідомість, сприяли демократизації суспільно-політичного життя в Україні.

Дослідження цього періоду української культури висвітлено у працях Л. Костенко, О. Зарецького, В. Брюховецького, О. Пахльовської, Є. Сверстюка, І. Дзюби, В. Овсієнка, І. Калинець, М. Коцюбинської, Л. Тарнашинської та ін.

Хрущовська "відлига", офіційно проголошена на закритому засіданні ХХ з'їзду КПРС (1956 р.), жодним чином не означала руйнації тоталітарної системи. Дмитро Павличко у збірці "Правда кличе!" (1958 р.), характеризуючи політичну ситуацію в СРСР писав: "...Здох тиран, але стоїть тюрма". Ці слова спричинили пробудження національної гідності українців

та позитивне ставлення до учасників визвольних змагань. Владу непокоїла молода генерація, що не мала комплексу рабства, вона вільно мислила не лише про сучасне, а й про минуле та майбутнє України. Молодь заявила про себе, передусім, відродженням мови і традицій української культури. Свідомість молодого покоління, яке стало свідком падіння культу Сталіна, зазнала меншого впливу радянської ідеології. У системі цінностей цього покоління з'явилися несподівані для радянського морального кодексу індивідуалізм, культ свободи самовираження, скептицизм, гуманізм без сурогатних домішок класового підходу.

Культурницький рух, що виник у кінці 50-х – на початку 60-х років невдовзі перетворився на опозицію владним структурам і набув загальнонаціонального значення. Найповніше його домагання виявилися у літературі, де відбулося оновлення художніх форм, посилення неонародницьких тенденцій та усвідомлення спадкоємності національних цінностей, патетика романтизованого гуманізму.

У творчості шістдесятників людина стала суб'єктом історії, і жила, здавалося б, непохитними постулатами: усвідомлювала, іронізувала, критикувала, проклинала і любила, вміла вірити, але відмовлялася сприймати на віру; зрештою жила і не боялася. У суспільстві, що задихалося у фальші, природність цієї іронії, цієї критики, любові була безперечною мужністю. І якщо Система вимагала несвідомої покори, то митці цього періоду протиставляли їй ідею свідомого бунту. Індивідуальний голос нової людини, уособлення молодості й максималізму, пролунав осудом і вироком, будив до життя творців епохи Волі. У літературі з'являється нове розуміння часу. На противагу офіційному часу як усталеному, урочистому, спрямованому в невизначене “світле майбутнє”, байдужому до потреб і проблем особистості, відчуженому від конкретного плину життя, постає екзистенційний час шістдесятників – особистісний. Він відкриває неповторність кожного моменту людського буття, його індивідуальну вартість.

Рух шістдесятників започаткували письменники: І. Драч, М. Вінграновський, В. Симоненко, Л. Костенко, В. Шевчук, Є. Гуцало, І. Калинець; художники: А. Горська, В. Зарецький, Г. Севрук, Л. Семикіна, В. Кушнір, Г. Якутович, І. Остафійчук, І. Марчук; літературні критики: І. Дзюба, Є. Сверстюк, М. Коцюбинська; кіномитці й театральні діячі: Л. Танюк, С. Параджанов, Ю. Ілленко, Л. Осика, І. Миколайчик; перекладачі: Г. Кочур, М. Лукаш, із молодих – А. Перепадя й А. Содомора; публіцисти та правозахисники: В. Чорновіл, Л. Лук'яненко, В. Марченко, В. Мороз, О. Тихий, Ю. Литвин, М. Осадчий, Михайло та Богдан Горині, М. Зваричевська та багато інших. Євген Сверстюк у спогадах зазначає, що його друзям були притаманні “юний ідеалізм, шукання правди і чесної позиції, неприйняття, опір, протистояння офіційній літературі та всьому апаратові будівничих казарм. Водночас філософсько-ідеологічна програма шістдесятників здебільшого включала всі гуманістичні маски та псевдоніми соціалізму і десь проходила краєм філософського ідеалізму та релігії, тобто не дуже виходила за межі легальності” [7, с.25–27].

Започатковане, насамперед, поетами, шістдесятництво невдовзі набуло масштабу універсального соціокультурного феномену: літературно-мистецького, філософсько-ідеологічного, наукового, суспільно-політичного. Шістдесятники протиставляли себе офіційному догматизмові, сповідували свободу творчого самовираження, культурний плюралізм, пріоритет загальнолюдських цінностей над класовими. Найважливішим моментом у формуванні світогляду шістдесятників був український фольклор, зокрема митцями активно запозичувалися й переосмислювалися фольклорні мотиви й образи. Не менш важливим був вплив гуманістичної західної культури, яка різними стежками, здебільшого через переклади творів Е. Хемінгуей, А. Камю, А. Сент-Екзюпері, Ф. Кафки та ін., потрапляла в Україну. Не залишилися поза увагою здобутки української культури, зокрема “розстріляного Відродження”. Шістдесятники відновили традиції класичної дореволюційної національної інтелігенції, якій були притаманні прагнення до духовної незалежності, політична відчуженість, ідеали громадянського суспільства та служіння народові, а також розвинули активну діяльність, яка виходила за межі офіціозу: влаштовували неформальні літературні читання та художні виставки, вечори пам'яті

репресованих митців, ставили замовчувані театральні п'єси, складали петиції на захист української культури. Клуби творчої молоді “Сучасник” у Києві та “Пролісок” у Львові стали справжніми осередками альтернативної національної культури.

При “Сучаснику” діяла експериментальна театральна студія, де головним сценографом була Алла Горська – одна з чільних діячок руху опору, головним режисером – Лесь Танюк, художником та ідейним керівником – Мар'ян Крушельницький, який хотів поставити поетичні вечори Максима Рильського, раннього Павла Тичини, мріяв про інсценізацію українського фольклору, народні пісні [12, с. 235].

Від 1964 р. шістдесятники започатковують традицію вшановування Тараса Шевченка в день його перепоховання у Каневі. “В цей день збиралася сила людей до парку, – згадувала Оксана Мешко. – По букетику згромаджувалися гори квітів. 22 травня 1966 року в товаристві активних шанувальників Тараса Шевченка біля пам'ятника був і мій син” [4, с.17–18]. “Тоді кількох осіб, серед них Олеся, заарештували на 5 діб, відтак виключили з медінституту. Він влаштувався викладачем малювання і креслення в школу, але за виступ на похороні 8 грудня 1970 р. забитої художниці Алли Горської його звільнили з роботи” [4, с. 43].

Культурницька діяльність, яка не вписувалась у рамки дозволеного, викликала незадоволення влади. “Відтак шістдесятники кидали не гранати, а квіти підсудним чи шоколад (як Ліна Костенко на львівських судах). Але Система з люттю топтала той шоколад, можливо, відчуваючи, що його вибухова сила чи не страшніша. Ті квіти й той шоколад не підривали стін. Вони примушували вибухати душі” [6, с.71]. Шістдесятників не вдалося втримати в офіційних ідейно-естетичних межах. Тому з кінця 1962 р. почався масовий тиск на нонконформістську інтелігенцію. Шістдесятники не мали змоги публікувати свої твори в періодичних виданнях, позаяк їх звинувачували у “формалізмі”, “безідейності”, “буржуазному націоналізмі”. У відповідь на утиски вони поширювали свої ідеї у самвидаві.

Наштовхнувшись на жорсткий опір партійного апарату, частина шістдесятників в Україні пішла на компроміс із владою, інші еволюціонували до політичного дисиденства, правозахисного руху та відкритого протистояння режимові. Не злякали шістдесятників арешти, які почалися 25 серпня 1965 р. (за ґратами опинилася 21 особа). Навпаки, з'явилися листи на захист звинувачених. Набув великого розголосу фундаментальний полемічний трактат Івана Дзюби “Інтернаціоналізм чи русифікація?”.

Першими речниками шістдесятників були Ліна Костенко і Василь Симоненко – автори гостро публіцистичних поезій, спрямованих проти русифікації й національного поневолення України. Вони виступали проти фальші, елейності у розкритті дійсності, відстоювали національно-культурне відродження України, утверджували національну ідентичність українців. Інтерес читачів викликали збірки поезій Ліни Костенко “Проміння землі” (1957), “Вітрила” (1958), “Мандрівки серця” (1961), де авторка вражає своєю задушевністю, теплотою, дивовижною ширістю. Любовна лірика поетеси наділена чистотою і ніжністю. Проте найвагоміше у творчості поетеси це – приклад шляхетного служіння нації, що стало нормою її життя. Усі думи й помисли Ліни Костенко – про долю народу, якому випало перейти важкі визвольні історичні гони й залишитися при цьому духовно незнищеним. Водночас вона надзвичайно вимоглива до свого народу, бачить його хиби й недуги, та незважаючи на все – бентежно і віддано любить його. В одному з інтерв'ю Ліна Костенко сказала: “Українській душі не було затишно ніколи! Це я Вам скажу...мука велика народитися українцем...Це просто велика мука...” [10, с. 141].

Їй судилося стати предтечею цілої когорти шістдесятників, котрі з першими повіями свіжого вітру перемін, викликаних десталінізацією суспільства, у своєму пориванні до самоствердження, пошуку нових форм художнього самовираження намагалися розірвати ідеологічні ланцюги, вирватися з-під соцреалістичної опіки й повернути українській літературі її художньо-естетичний вимір [13, с. 288].

Орієнтуючись на визначальні цінності людського буття, шістдесятники, молоді й зухвалі, прагнули модернізувати скуте догмами соцреалізму українське суспільство. Голос

Ліни Костенко вирізнявся з-поміж усіх: не змінили його ні роки репресій, що настали невдовзі після хрущовської відлиги, ні цензурні заборони, ні грікі розчарування. Вона залишилася сама собою – безкомпромісною, послідовною, мужньою і гострою на слово. “Я вибрала Долю собі сама”, – сказала поетеса, свідомо свого вибору. “Український письменник, приходячи в літературу, спершу й не знає, в зону якої біди він вступив. Потім приходять здогад і протест: такого не може бути! Але мушу працювати. Це доля мого народу, отже – і моя доля” [3].

Тогочасні засідання секретаріату Спілки письменників ставали судилищами для молодих шістдесятників (так часто створювалися передумови для арешту через виключення зі Спілки). На одній із таких розправ Ліна Костенко пояснила вибір свій і своїх друзів словами А. Камю: “Світ ділиться на чуму і її жертв. І людина мусить зробити єдино чесний вибір: не стати на бік чуми. А якого кольору чума, коричнева чи червона, це вже питання другорядне” [6, с. 71].

Непросто склалася творча доля поетеси. Після блискучого успіху перших трьох книжок – важкий шістнадцятирічний період замовчування. Її ім’я зникло з літературного процесу: від 1961-го до 1977 року не видано жодної її книжки. Партійні ідеологи перекрили всі канали спілкування поетеси з народом. Але мужня жінка, самотня поетеса витримала і цькування влади, і несправедливі закиди критики, і пасивне мовчання “юрби”. Сьогодні Ліна Костенко – одна з найулюбленіших поетес, чиї вірші нікого не залишають байдужими, бо сповнені справжньої, непідробної любові – до людини, природи рідного краю. Гострим болем відгукнулася в серці Ліни Костенко Чорнобильська трагедія. З-під її пера вийшли сповнені грікоти, страждання та розчарування поетичні вірші.

Творчість Ліни Костенко по-справжньому неповторне явище духовного життя української нації. “Без її поетичних книжок – від першої “Проміння землі” (1957) і далі “Вітрила” (1958), “Мандрівки серця” (1961), “Над берегами вічної ріки” (1977), “Маруся Чурай” (1979), “Неповторність” (1980), “Сад нетанучих скульптур” (1987), “Вибране” (1989) і аж до “Берестечка” (1999) – гуманітарна аура української нації уже неможлива, бо її енергетика живить духовний всесвіт України, несе нам усвідомлення власної гідності – того, без чого неможливе усвідомлення себе нацією, без чого не може постати держава такою, якою ми її вимріяли” [13, с. 292].

Справжньою душею шістдесятництва, його совістю був і поет Василь Симоненко (1935–1964). Його творчість впливала на громадську думку та пробуджувала національну свідомість. Його творчій манері та життєвій позиції були притаманні моральний максималізм, нетерпимість до всієї тоталітарної облуди, якою тісно було оповите життя і культура. За життя поета вийшло лише дві збірки: “Тиша і грім” (1962) і “Цар Плаксій та Лоскотон” (1963). Збірка “Тиша і грім” пронизана темою національного самоусвідомлення, завдяки чому вона стала подією не тільки в літературі, а й у суспільному житті України. В ній автор розкриває весь трагізм становища:

“Уже народ одна суцільна рана,

Уже від крові хижіє земля” [8, с. 23].

У вірші “Лебеді материнства” поет у символічний спосіб представляє українську матір, яка мріє про долю свого сина:

“Можна все на світі вибирати синові,

Вибрати не можна тільки Батьківщину” [8, с. 64].

У цьому вірші символ матері поет поширив на Україну, надавши йому патріотичного звучання, наголошуючи на синівській любові не тільки до матері, але й до Батьківщини. Звертаючись до своєї Батьківщини, він проголошує слова про Україну:

“Ради тебе перли в душі сію,

Ради тебе мислю і творю.

Хай мовчать Америки й Росії,

Коли я з тобою говорю” [8, с. 184].

Виріс Василь Симоненко серед української природи та української пісні, в якій відображена календарна обрядовість, трудова діяльність, хліборобський культ, весільні та поховальні звичаї. Все це породило у поета любов до людини-трудівника і до України, з якою він ділить “радість, турботи і жалі”.

Глибоке розуміння своїх генетичних коренів, постійне відчуття сили, яка йде від рідної землі, відчуття радості та обов’язку перед рідним народом – все це було у нього таке елементарно сильне, як і слова:

“Щось у мене було
І від діда Тараса
І від прадіда –
Сковороди” [8, с. 141].

Славне історичне минуле українського народу від часів Княжої, Козацької та Нової доби, на думку В. Симоненка, повинно служити для молодого покоління не тільки гордістю, але й збудником до творення нових ідей у добу сучасності.

Українська земля, з усією своєю історією, дає поетові не тільки натхнення до творчості і боротьби за національні права, але й тримає його при українській нації, незважаючи на всі нещастя та страждання. У вірші “Україні” В. Симоненко виступає на захист Батьківщини, звинувачує всіх, хто служить режимові і бездумно виконує його накази. Він їх називає “духовними покидьками”, “забрдами”, “нікчемними” за те, що нищать українські історичні здобутки. У цілій низці поезій В. Симоненко у символічній формі стверджує, що для українського традиціоналізму притаманна свобода духу і правда слова. І це не вдалося колись, і не вдається тепер ні заглушити, ні замінити комуністичним духом, бо в українців є одвічна правда, яку висловлювали і висловлюють поети, письменники, культурні діячі, науковці, політики будь-якими формами мистецтва. Тому В. Симоненко всім, хто намагається вбити свободу духу в Україні, всім тим, хто намагається правду слова замінити брехнею, кидає грізні слова:

“Тремтять убивці, думайте лакузи,
Життя не наліза на ваш копил,
Ви чуєте? На цвинтарі ілюзій
Уже немає місця для могил” [8, с. 104].

“Апостолам злочинства” поет протиставляє апостолів свободи духу і правди слова – українських визначних діячів від найдавніших часів аж до сучасної доби. Віра в морально-етичну силу української людини, традиційність із її національними і соціальними визвольними ідеями – це світогляд В. Симоненка та тогочасного молодого покоління в Україні, де роками проводилась денаціоналізація та русифікація українського народу комуністичним режимом. Тут виросло нове покоління, яке шукає спосіб продовження свого роду, традицій, збереження мови, культури та поширює українські національно-визвольні ідеї. Ідеалом молодого покоління в Україні, на думку В. Симоненка, є незалежна держава та свобода. Невмирущість українського народу з його світом ідей В. Симоненко висловив у вірші “Де зараз ви, кати мого народу”:

“ Народ мій є! Народ мій завжди буде!
Ніхто не перекаслить мій народ!
Поцезнуть всі перевертні й прибууди
І орди завойовників-заброд!” [8, с. 147].

Втілюючи весь свій поетичний хист у любов до України, поет не зрадив ні правді, ні красі та саме цим підніс громадянську лірику до рівня чистої, як сльоза, поезії. У його творчості сильний і своєрідний талант поєднався з винятковою громадянською мужністю, якою він піднісся над усіма своїми сучасниками:

“Ти знаєш, що ти – людина.
Ти знаєш про це чи ні?” [8, с. 97].

Передчасна смерть В. Симоненка у віці 28 років усвідомлювалася шістдесятниками як трагічна подія в українській культурі. Повернувшись до Києва після похорону поета у

Черкасах, друзі провели вечір пам'яті, на якому літературний критик І. Дзюба наголосив на тому, що В. Симоненко гостро відчував зв'язок національної ідеї з усіма загальнолюдськими цінностями, з поняттям людської гідності, честі й совісті, особистої та соціальної етики й справедливості. Виступ І. Дзюби у Республіканському Будинку літераторів 16 січня 1965 р. з нагоди 30-річчя від дня народження (вже покійного) Василя Симоненка – відкритий заклик до всіх нас усвідомити себе народом, зірвати з душ і рук ланцюги.

Поміж шістдесятників виділявся і Василь Стус – поет, викладач, літературний критик, аспірант Академії наук УРСР, науковий співробітник Державного історичного архіву, а згодом – безробітний, звільнений з усіх посад у 1968 році. Він, великомученик із двадцятирічним табірним стажем (Мордовія, Магадан, Перм), своєю смертю у катівні, у Пермі, явив взірєць незламності шістдесятників. На Заході ім'я В. Стуса стало відомим у 1968 р., як автора “Відкритого листа до Президії Спілки Письменників України” з гострою критикою хуліганської напасти О. Полторацького на ув'язненого В. Чорновола. Друкувати свої вірші та праці в українських журналах Василь Стус почав ще 23-річним юнаком. Однак перша збірка поезій “Зимові дерева” вийшла друком на Заході у 1970 р. Поет звертався до космосу, до природи, яка має свої моральні закони і силу. Він розмірковував над сутністю людського існування, над пошуками шляхів у житті та боротьби за правду. Велика любов до України, до її минулого і майбутнього, спогади про рідних – провідні у ліриці В. Стуса:

“Сто років, як сконала Січ...
Сто років мучених надій,
І сподівань, і вір, і крові
синів, що за любов тавровані” [9, с. 95].

Його життя й боротьба, думки, почуття й помисли, кожен образ і кожен вірш не лише пов'язаний з Україною, її долею, минулим, сучасним і майбутнім, а й сповнений нею. Поет прагне наблизити людей до добра, справедливості, гуманізму, правдивих ідеалів, за якими для нього не губилася українська ідентичність. Василь Стус за всіх обставин був людиною, яка послідовно дотримувалася принципів добра, справедливості, вірності друзям і певному колу інтересів. Він був поетом-оптимістом. І в своєму життєвому оптимізмі, в життєрадісній сприйманні свого існування, теж не відступив від традицій української людини та українського мистецтва у всіх його проявах:

“Даруйте радощі мої
І клопоти мої –
нещастя й радощі мої –
весняні ручаї...
Блажен, хто не навчився жити,
блажен, хто зна – любить. ...” [9, с. 53].

В. Стус як поет і громадянин ніколи не був байдужим до історичної долі України, до її трагічного минулого. У вірші “За літописом Самовидця” зображено період Руїни. Поет, звертаючись до далекого історичного минулого України, до однієї із найчорніших і найтрагічніших сторінок, через роки звертається до сучасників, закликає зробити належні висновки, щоб не повторювались страшні картини, які пережила Україна у XVII та XX ст. Вічними цінностями для поета була Україна і її народ. Тому свою духовну форму буття, свою творчість і героїчний подвиг він присвячує їм:

“Народе мій, до тебе я ще верну
Як в смерті обернуся до життя
Своїм стражденним і незлим обличчям.
Як син, тобі доземно уклонюсь
І чесно гляну в чесні твої вічі
І в смерті з рідним краєм поріднюсь” [9, с. 169].

Рух шістдесятників виразно протримався ледве одне десятиліття. Репресивна машина набирала обертів і 26 серпня 1965 р. стало чорним днем для Львова. В цей день було заарештовано Богдана Гориня, Михайла Косіва, Михайла Осадчого, Івана Геля, Мирославу

Зваричевську, Михайла Мисютка, Теодозія Старака. Згодом ці арешти були названі “першим покосом”. Факт арештів викликав широкий громадський резонанс. Суд над правозахисниками перетворився на звинувачення режиму, оскільки біля будинку суду відбулася маніфестація: на підтримку засуджених прийшли не тільки їхні родичі й знайомі, а й група літераторів (Ліна Костенко, Іван Драч, В’ячеслав Чорновіл, Микола Холодний, львівські письменники), вони кидали квіти, кричали “слава”! Шістдесятників було загнано у внутрішнє “духовне підпілля” арештами 1965–72 рр., а частина представників шістдесятництва без особливого опору перейшла на офіційні позиції.

Список використаної літератури

1. Історія Львова. У трьох томах. Львів, 2007. Т.3.
2. *Дмитренко О.* “Згадуй зрідка черкаську осінь”, або “Дай мені у думку динаміту...” // Сучасність, 2005. № 1.
3. *Костенко Л.* Геній в умовах заблокованої культури // Літературна Україна, 1991, 26 вересня.
4. *Мешко О.* Між смертю і життям. К., 1994.
5. *Мусієнко О.* Шістдесятники: звідки вони? // Літературна Україна, 1994, 21 листопада.
6. *Пахльовська О.* Українські шістдесятники: філософія бунту // Сучасність, 2000. № 4
7. *Сверстюк Є.* Блудні сини України. К., 1993.
8. *Симоненко В.* Берег чекань // Сучасність. Мюнхен, 1973.
9. *Стус В.* Зимові дерева. Лондон, 1970.
10. *Суходуб З.* Символ мужності й наснаги // Дзвін, 2005. №3.
11. *Норман Дейвіс.* Європа. Історія. К., 2000.
12. *Танюк Л.* Марьян Крушельницький. М., 1974.
13. Українки в історії. К., 2004.

THE PHENOMENON OF THE SIXTIES AS AN EXPRESSION OF UKRAINIAN IDENTITY

Halyna Huchko

*Ivan Franko National University of Lviv,
Universetetska Str., 1, Lviv, 79000, Ukraine,
e-mail: kafedra_kultura@mail.ru*

The causes of the sixties as a phenomenon of Ukrainian culture, cultural and historical specificity of this phenomenon, its impact on the national and spiritual life of Ukraine are analyzed. Cultural activities of L. Kostenko, V. Symonenko, V. Stus, who attracted the attention not only by talent, but also by their courageous civil position are singled out. All of them were united by non-indifference to painful problems facing society at a crucial time, trying to change for the better future of Ukraine. The ideas of the sixties, the national idea, dignity, identity, aesthetics, historical past of Ukraine are outlined.

Keywords: sixties, culture, identity, Ukrainian language, literature, traditions.

ФЕНОМЕН ШЕСТИДЕСЯТНИЦТВА КАК ВЫЯВЛЕНИЕ УКРАИНСКОЙ ИДЕНТИЧНОСТИ

Галина Гучко

Львовский национальный университет имени Ивана Франко,

*ул. Университетская, 1, г. Львов, 79000, Украина,
e-mail: kafedra_kultura@ mail.ru*

Проанализировано причины возникновения шестидесятництва как феномена украинской культуры, культурно-историческую специфику этого явления, его воздействие на национально-духовную жизнь Украины. Выделено культурническую деятельность Л. Костенко, В. Симоненко, В. Стуса, которые привлекали к себе внимание не только талантом, но и мужественной гражданской позицией. Их всех объединяло неравнодушие к болезненным проблемам, которые встали перед обществом в переломное время, старание изменить на лучшее будущее Украины. Очерчено идеи шестидесятников: национальная идея, достоинство, идентичность, эстетизм, историческое прошлое Украины.

Ключевые слова: шестидесятництво, культура, идентичность, украинский язык, литература, традиции.

Стаття надійшла до редколегії 13.11.2013

Прийнята до друку 25.11.2013